

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakoga 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. števil. 1.— din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-čak. rač. št. 17.785
Oglaš po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje

Slovenski svet, ti si krasan —

Zopet preživljamo najlepši mesec vsega leta, cvetoči maj, katerega čisti nežni vzduh poživi in prerodi vsako božjo stvar na zemlji ter ji daje neko vzvišeno nepopisljivo vrednoto. Tudi našo domovino prelepo Slovenijo, je kraljica Vesna odela v svoj prelestni plašč, da je pred nami kakor mlada nevesta, ta najlepša izmed najlepših hčera skupne matere Jugoslavije.

Naša Slovenija kako je krasna, pravi biser jugoslovanski. Kdor jo vidi le enkrat, jo vzljubi v prvem hipu. Vsega ima, kar je dober Bog lepega in veličastnega poklonil svojim ljubljencem. Na severu se leskečejo, kakor da jih obliva čisto srebro, naši snežniki in visoke planine, ki kot liki močnih straharjev čuvajo našo domovino. Vrste se prijazne pisane dolinice, obdane z zelenimi griči, temnimi gozdovi in vinorodnimi goricami. Komu ne vztrepče v radosti srce ob pogledu na naša jezera, modra in čista kot sinje nebo ali temna in tajinstvena kakor pota človeškega življenja, kipeča in zopet vsihajoča, poredno igraje se s svojo okolico? Kdo ne občuduje naših čistih studencev, bistrih potokih in mogočnih rek, ki se vijejo iz gora v doline in našo slovensko zemljo ovijajo kakor široki pestri trakovi? Tečejo mirno svojo pot poigravajoč se z majhnimi valčki kot bi sanjale o tistih časih, ko jih je mati priroda prvič izvabila iz zemlje. In kateri ne vzdrhti v veličastni grozi, ko jih vidi narasle in vzpenjene, hrumeče in bučeče, prestopajoče svoje bregove, kakor bi se v njih vzbudili in razsrdili vsi povodni duhovi? Kateri, ki pozna slovensko zemljo, še ni slišal o njenih bajnih podzemeljskih votlinah, s katerih čarobno krasoto se ne more meriti niti najrazkošnejše opremljena kraljevska palača? Kdo more trditi, da je na slovenski zemlji le košček sveta, ki nima svoje posebne lepote in romantike? Pisani cvetoči travniki in plodna polja puhte vanj tisočerihi cvetov v toplih solčnih žarkih, kjer orjejo in sejejo marljivji slovenski oratarji ter žanjejo lepa slovenska dekleta, katerih zvonka pesem se kosa z veselim vriski ponosnih slovenskih fantov.

Iz te zemlje se dvigajo starodavna mesta, prijazna naselja in holmi, kjer se sredi zelenja belijo slikoviti božji hrami, ki oznanjajo hvalo Stvarniku, ker je ustvaril tako divno — lepo zemljo slovensko. Ti božji hrami in sveta znamenja na naših križpotih so zanesljivi svedoki žive vere slovenskega rodu.

Največji kras teh lepih krajev je ravno to dobro, nepokvarjeno, Bogu in domovini vdano ljudstvo, naši krepki mladeniči, naša brhka dekleta, naši pošteni možje, naše krepostne žene in matere.

Slovenijo ne pokriva gozd tovarniških dimnikov, iz katerih se vije in razliva na deželo dim večkrat strupene civilizacije. Srebra, zlata in podobnih zakladov nimamo. Toda imamo pa naš blaglasni slovenski jezik, našo krasno slovensko pesem, našo slikovito narodno nošo, skratka vse svetinje, ki so nam jih zapustili naši dedje in pradedje; imamo največje bogastvo: pošteno srce in pridne roke, ki so vir časne in večne sreče človeka.

Iskreno ljubimo to svojo domovino, ta svoj narod, ljubimo z vsem srcem, z vsemi mislimi. Ljubimo tudi naš slovenski jezik, draga mati nas ga je učila; prva naša beseda je bila slovenska, prva molitev v slovenskem jeziku.

Svojo drago Slovenijo ljubimo še prav posebno danes v teh težkih časih, ko se v Evropi preliva kri v potokih in škropi pomladansko cvetje; danes, ko mnogim narodom udarja na uho mesto vesele pomladne pesmi divji bojni krik in rožlanje vseh vrst orožja; danes, ko se ruši in tepta vse tisto, kar je človeštvu lepo in vzvišeno. Vojna, ki si jo naš narod v pravljici predstavlja kot krvoločnega zmaja, ugonablja-jočega najboljšo može in fante, divja tam zunaj naše domovine v najgroznejši obliki.

Od časa do časa prihrumi v noči preko naše zemlje silen piš in v njem zaječi vsa Slovenija, kakor bi tudi ona čutila bližnjo nevarnost črnega zmaja. Ko se zdani, je že zopet vse mirno in tiho, le skozi vzdušje gre pritajen šepet, da je treba biti oprezen.

Iskrena ljubezen do slovenske zemlje in naroda nas vodi do istotako iskrene ljubezni in neomajne zvestobe naši skupni materi narodni državi Jugoslaviji. Ta ljubezen je ohranjala naš narod odporen in nezlomljiv v preteklosti, ta ljubezen bo ohranila naš narod močan in zmagovit v bodočnosti. Ista ljubezen in zvestoba nas bo vodila, da bomo vedno in povsod vse svoje sile, vse svoje sposobnosti in vse svoje življenje posvetili za napredek slovenskega naroda ter za mogočno, varno in res svobodno Jugoslavijo, držeč se gesla Prešernovega Črtomirja „Manj strašna je noč v črni zemlji krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnovi.“

Izjava našega vojnega ministra

Vojni minister general Nedić je dal te dni naslednjo izjavo:

„Pogosto dobivam vloge in pritožbe, da so posamezni obvezniki po dvakrat ali večkrat poklicani na orožne vaje, medtem ko drugi niso bili pozvani niti enkrat. Iz teh dejstev se pojavljajo sklepi, ki izvirajo samo iz nepoznavanja dejanskega stanja, ter so potemtakem popolnoma neupravičeni. V današnjih resnih časih kličemo obveznike na vojaške vaje zaradi številnih zahtev in potreb vojaške službe. Ti vpoklici so v glavnem odvisni od današnjega mednarodnega položaja in v skladu s potrebami posameznih enot, kakor to razmere zahtevajo. Pri tem v interesu opravljanja te tako važne službe kličemo samo tiste obveznike, ki so potrebni za ta položaj ne glede na to, če so poklicani dva, tri ali celo večkrat.“

Obveznikom je znano, da imamo sedaj mnogo novega orožja in je zato potrebno, da se z njim temeljito seznanijo in ob njem izvežbajo. Kaj naj bi koristilo novo orožje, če pa z njim ne znamo ravnati? Potem bi metali stran tako veliko narodno premoženje. Varnost naše države je odvisna ne samo od njene zadostne sodobne oborožitve, temveč tudi od izvežbanosti in spretosti tistih, ki jim je bilo to orožje poverjeno v upravo. Zato zlasti pa zaradi zmerom bolj košljivih razmer na svetu, kakor tudi zaradi raznovrstnih potreb po četnih enotah in ustanovah, je moralo tu pa tam priti do tega, da so bili poklicani tudi po večkrat na vaje. Takim primerom se vzlic najboljši vojski ni dalo izogniti. So primeri, da posamezni obvezniki niti enkrat niso bili poklicani na vaje. To je posledica samo in izključno tega, da enote, katerim pripadajo, niso imele službenih potreb za vpoklice večjega števila obveznikov ter tako ti obvezniki še niso prišli na vrsto. Prav tako pa precejšnje število poveljstev in enot še ni izvedlo vpoklica svojega moštva na vaje. Vsi tisti, ki pripadajo tem poveljstvom torej niso imeli prilike biti poklicani.

Pripominjam, da bomo v bodoče strogo upoštevali, da bodo vsi državljani in obvezniki vojaške sile v enaki meri in pravično obremenjeni v službi, ki jo domovina terja. Tu ne more biti nobene izjeme in je tudi ne bo. Pri vpoklicu obveznikov na vaje upoštevajo vojaški starišine samo potrebo varnosti in sigurnosti naše države in našega naroda. Zapomniyo naj si vsi, da v jugoslovanski vojski ni in ne more biti starišine, ki bi ga pri teh vpoklicih vodili kakršni koli drugi nagibi, čustva ali pa koristi.

Časi, v katerih živimo, so resni. Neizogibne so zahteve varnosti države, kar je daleč nad zahtevami in potrebami posameznikov. Prepričan sem, da ni potrebno o tem prepričevati državljane Jugoslavije. Prav tako sem prepričan, da ni potrebno poudarjati, kaj je naša dolžnost v teh časih, ker je tu sijajna in slavna tradicija, kako znajo sinovi te države služiti domovini. Na koncu mislim, da je potrebno poudariti, da so tudi pri posameznih vpoklicih na vaje obvezniki jugoslovanske vojske pokazali na najboljši in najbolj prepričljiv način, da stare in slavne tradicije še niso izginile v pozabljenje. Jugoslavija je lahko ponosna na visoko zavest svojih državljanov.“

Prisega domovinske udanosti slovenskega katoliškega dijaštva

Slovensko katoliško dijaštvo, organizirano v Slovenski dijaški zvezi predstaviški kulturni organizaciji slovenskega dijaštva, izroča v tem morda najbolj resnem razdobju evropske zgodovine, v razdobju, v katerem se na edinstveni način bliskovito odloča usoda temeljnih vrednot evropske krščanske omake in o samem golem življenju evropskih narodov, svoji ljubljeni domovini tole prisego mladih dijaških src:

Vse naše duhovne in telesne sile stavljamo v celoti brez kakršnega koli pridržka na razpolago domovini za ohranitev njene svobode, tega dragocenega sadu tisočletnega trpljenja naših predhodnih rodov.

V tem edinstvenem zgodovinskem trenutku Evrope nobenemu narodu ne sme biti merilo domovinskih žrtev zakon gospodarnosti in samoljubja, temveč samo zakon brezmejnega domovinske udanosti in zakon hitrih odločitev.

Vsi hočemo služiti v pripravljenosti na obrambo domovinske svobode, ne le naši tovariši, ki jih veže redna državljanska vojaška obveznost.

Vsi slovenski študentje od najmlajših navzgor hočemo biti vključeni kot aktivne postavke v naš narodno-obrambni sestav. Poleg branilcev naših posvečenih meja so potrebni še branilci na okopih proti improviziranim sovražnim postojankam v zaledju, če bi se te postojanke v danem trenutku pojavile. Slovenska katoliška dijaška mladina, z njo vse slovensko dijaštvo prosi poveljstvo naše narodne obrambne sile, naj mimo rednih vojaških obveznikov vključi v svoje obrambne načrte in račune tudi naše mlade dijaške vrste. Bolela bi nas nepostojljiva odsotnost v pripravljeno sestavo, ko mora vsa domovina z vsemi razpoložljivimi silami biti pripravljena na vse.

Ako bo pa Vsemogočni Bog naši ljubljeni domovini prihranil veliko preskušnjo, ko jo v

Današnji številki prilagamo položnice s prošnjo, da nam nakazite naročnino. Oni pa, ki so jo že plačali, naj jo shranijo za drugič!

teh trenutkih preživlja toliko evropskih narodov, pa bo skupna pripravljenost vsega mladega slovenskega, hrvaškega in srbskega rodu v žrtvah domovinske ljubezni rodila blagoslov notranjega prerodenja, ki bo novo poročstvo nepremakljivosti zgodovinskega dejstva — kraljevine Jugoslavije.

Živela velika nepremagljiva Jugoslavija!
Živel kralj Peter II!
Bog, narod, država!

Slovenska dijaška zveza

za srednješolske krožke SDZ in včlanjena akademski društva: Cirilsko društvo, — SKAD „Danica“, — AKD „Kladivo“ — DSKA „Savica“ — Akad. Klub „Straža“ — AKD „Veda“ — SKAD „Zarja“.

Notranji pregled

Uredba zoper špekulante

16. maja je vlada najprej izdala uredbo zoper špekulante, ki navijajo cene ter delajo draginjo. Po tej uredbi čaka take ljudi najstrožja kazen, in sicer jih bodo, če bodo njihovi pregreški hujše vrste, konfinirani, torej poslani na prisilno bivanje v tuje kraje, ali pa jih bodo celo poslali na prisilno delo. Upajmo, da bodo ti ukrepi tudi kaj zalegli.

Uredba v varnost naše nevtralnosti

Istega dne je vlada izdala uredbo v varnost naše nevtralnosti v tisku in kinih. Vsakdo, ki bi v listih ali s slikami razširjal o vojskujočih se straneh poročila, ki bi ne bila resnična, ali pa bi kakorkoli žalila ali omalovaževala eno ali drugo vojskujočo se stran, bo strogo kaznovan. Kazni so napovedane celo do dve leti robije. Tako se vlada v tej smeri trudi, da bi naša država okranila svojo nevtralnost ter da ne bi prišlo v nasprotje z nobeno vojskujočo se stranjo.

Uredba o pomožni vojski

Uredbo o pomožni vojski so pretekli teden objavile „Službene novine“. Po tej uredbi spadajo v pomožno vojsko vsi državljani Jugoslavije moškega spola, sposobni za delo, v starosti od 16. do 70. leta, za fizična dela pa od 17. do 65. leta, razen tistih, ki so vojni obvezniki. Pomožna vojska se mobilizira v primeru mobilizacije z nalogo, da zagotovi oskrbo in delo mobilizirane vojske in da omogoči vsemu narodu in državi obstanek za časa vojne. Pomožna vojska šteje tri oddelke. V prvi oddelku spada upravno in strokovno osebje, strokovni delavci različnih obrti in pomožni delavci teh strok; v drugi oddelku kmetje in živinorejci in drugi gospodarski strokovnjaki; v tretji oddelku pa vsi ostali obvezniki. Ministrstvo vojske in mornarice ima pravico, da v sporazumu s posameznimi bankskimi oblastmi organizira v pomožni vojski prostovoljne tečaje za tiste, ki niso stalno zaposleni v stroki, v kateri bodo pomagali v pomožni vojski. Pomožne obveznike smejo oblasti poklicati tudi v stanju pripravljenosti.

Prepoved vseh zborovanj in vseh shodov

17. t. m. je vlada sklenila, da so poslej do preklica prepovedana vsa javna zborovanja in

† Dekan Anton Skubic: 1

Zgodovina ribniške župnije — pravda kmetov

Kakor vsa uprava tako je bilo tudi redno sodstvo od pamtiveka v rokah graščaka. Le manjše zadeve, ki so se tikale vaščanov ali tržanov med seboj, so prisojali domači vaški ali trški župani. Sicer pa tudi graščak navadno ni sodil osebno, ampak je imel svoje sodnike, ki so podložnikom po urbarskih določbah delili njihove pravice. Velikokrat pa je bil sodnik kar grajski oskrbnik. Kot najstarejši sodnik, kar sem jih mogel izslediti v listinah, je zaznamovan leta 1437 sodnik Majhard, ki je kot tak podpisan kot priča v neki pogodbi, s katero sta Ortolf Turjaški in Alben prodala Ditrihu Schönberškemu v Lipovščici pri Sodražici grunt za 8 mark-oglejskih fenigov. Dne 6. decembra 1417 pa se navaja ribniški sodnik

vsi shodi. To je brez dvoma tudi bilo storjeno zaradi tega, da bi se preprečilo vse, kar bi utegnilo biti povod za kršenje nevtralnosti zoper eno ali drugo vojskujočo se silo.

Odložitev vseh izvršb proti osebam, ki so na orožnih vajah

Z ozirom na vpoklic vojnih obveznikov na orožne vaje je vlada spopolnila že veljavno uredbo, po kateri so odložene vse izvršbe proti osebam, ki so klicane na orožne vaje. Vlada je sedaj veljavno spopolnila v tem smislu, da ne bo treba dolžniku dokazovati, da je na orožnih vajah, temveč se bo morala o tem prepričati po službeni dolžnosti sama oblast.

Delegacija iz Moskve se vrnila v Belgrad

Te dni se je iz Moskve vrnila v Belgrad delegacija, ki je odšla v Sovjetsko unijo pogajati se zaradi trgovinskih zvez. Gospodje so povedali, da so sicer zelo zadovoljni, da pa ne morejo nič povedati, dokler ne bo poročilo predloženo vladi.

Poročajo

Kočevje. Izlet študentov iz Kranja. V ponedeljek popoldne so prišli na majniški izlet študentje iz Kranja in sicer V. gimnazijski razred. Vodila sta jih g. prof. Kocjan in g. prof. Fortuna. Skozi mesto so prepevali ob spremljevanju harmonike „Hej, Slovenci naša reč slovenska živo klije, ... črna zemlja naj pogrezne tega kdor odpada.“ Ogladali so si zavod za slepe, kjer so jim slepi otroci priredili malo akademijo. Nato so odšli še na Rudnik. Zjutraj ob 6. uri pa so se odpeljali zopet nazaj proti Ljubljani.

Stara cerkev. V nedeljo 19. maja smo imeli zaključek sv. misijona. Ljudje so se radi in z zanimanjem udeleževali ves teden misijonskih pridig. Posebno lepa je bila v sredo zvečer procesija, ki se je kot lep ognjen venec vila skozi vas. Zelo lepo je bilo razsvetljeno župnišče. Nad vse lep pa je bil zaključek sv. misijona. Ljudje s prišli v velikem številu. Krasno je bilo tudi petje. Posebno nas je pa veselilo, ker nas je obiskal novi kočevski g. dekan, ki je imel v naši cerkvi pete litanije. Bog daj, da bi vse dobre sklepe, ki smo jih v času sv. misijona naredili, tudi v prihodnje spolnjevali.

Velike Lašče. Udrženje obrtnikov v Velikih Laščah je v letošnji sezoni v prostorih tukajšnje narodne šole priredilo obrtno-nadaljevalno šolo za vajence svojega področja, ki se je zaključil s 15. maja t. l. Pouk se je vršil tedensko in se ga je udeleževalo 35 vajencev in vajenk različnih obrtov. Strokovna učiteljica iz Ribnice g. Kmet in g. Majnik sta učence tako teoretično kakor praktično uvajala v vse predmete, ki jih mora obvladati obrtnik, da ustreže današnjim časovnim zahtevam. Dvakrat mesečno so bila tudi predavanja iz verouka, kojega poučevanje je prevzela tukajšnja duhovščina.

Videm-Dobropolje. Po odhodu g. Nahtigala smo dobili novega kaplana v osebi novomašnika prečastitega gospoda Ivana Lavriha, ki je rodom naš bližnji sosed iz št. Vida pri Stični

in je napravil na nas najboljši vtis. Novodošlega gospoda zlasti prosimo, da bi zastavil svoje moči in zmožnosti na kulturno-vzgojnem polju med našo mladino in čimbolj oživel prosvetno življenje na vseh področjih v našem veličastnem „Jakličevem domu“. Tukaj kakor tudi drugod želimo gospodu kaplanu obilo uspeha in božjega blagoslova!

Škoecjan pri Turjaku. Vsled težjega obolenja je moral na zdravljenje v bolnišnico tukajšnji župnik prečastiti gosp. Ivan Zupančič. Priljubljenemu gospodu želimo skorajšnjega okrevanja. V njegovi odsotnosti opravlja dušnopastirsko službo med nami ribniški rojak častiti pater Grebenc iz Stične.

— V Ljubljani se je zastrupil z lizolom tukajšnji domačin Leopold L. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico, kjer je po štiridnevnem brezuspešnem zdravljenju v groznih mukah umrl, skesan in spravljen z Bogom. Mladega fanta, ki je bil svoj čas tudi znan organizator krivoverske starokatoliške cerkve v Škoecjanu, je baje gnala v obupno dejanje nesrečna ljubezen. Bog mu bodi milostljiv sodnik!

Sv. Gregor. Z naših višav mislim, da ni bilo še nobenega glasu v „Kočevskem Slovencu“. Morda bi kdo mislil, da kočevskih Slovencev in njihovega glasila sploh ne poznamo. Toda temu ni tako, kar je dokaz številna udeležba članov in članic naših prosvetnih organizacij na prvem slovenskem dnevu v Kočevju kakor tudi na drugem v Mozlju.

Pevski odsek našega Prosvetnega društva je nameraval 19. t. m. kot zadnjo predstavo v letošnji dramatski sezoni vprizoriti lepo narodno igro „Deseti brat“. Nenadni vpoklic večine igralcev k vojakom, pa je prireditelje prisilil k preložitvi igre na nedoločen čas.

V Borovcu — pod dišečo Krempo. Preteklo nedeljo je imelo sresko učiteljsko društvo zborovanje v Borovcu, kjer smo si ogledali delo na enorazrednici v narodnostno mešanem kraju. Pohitili smo med naše kočevske Slovence, da jih pozdravimo in obiščemo ter da se naučimo lepote, ki jih nam nudi narava in divota majskih gozdov. Vkljub neugodnemu vremenu se nas je zbralo lepo število tovarišic in tovarišev — poln avto, vsi željni lepote, ki se nam je že med potjo odgrinjala. Mimo zelenih hribov in obsežnih gozdov, med katerimi so kakor biserčki posejana redka naselja, smo dospeli v Borovec. To je vas pod visoko planino Krempo, ki, kakor nevesta, odeta v plašč planinske flore in belih dišečih narcis, gleda na divno tamkajšnjo okolico takozvano „Kočevsko Švico“. V šoli so nam otroci pod vodstvom šolskega upravitelja g. Tratarja priredili lepo uspelo akademijo. S tem nam je bilo pokazano, kaj zmora požrtvovalen učitelj v narodnostno mešanem kraju, vključno vsem mnogim neprilikom pri svojem delu na nacionalnem in kulturnem polju v šoli in izven nje. Želeti je, da bi pogosteje prirejala razna društva izlete v te kraje. To je velikega pomena v narodnostnem in kulturnem pogledu. Saj ima došli priliko spoznati žitje in bitje našega prebivalstva v tem delu naše ožje domovine. Po kosilu smo naredili izlet na preko 900 m visoko Krempo. Po zeleni planini posuti z biseri dišečih belih narcis in modrim encijanom smo se vspenjali veselili

Viljem Gumpeler, ki je podpečatil neko pogodbo, sklenjeno med Marijeto Čušperško in Jurijem Turjaškim, po kateri poslednji preskrbi Marijeti Čušperški za neko dediščino 100 funtov dobrih dunajskih fenigov.

Skoro vse kmečko civilno pravo je bilo kodificirano v grajskih urbarjih, kjer so bile zabeležene dolžnosti, bremena, davščine in dajatve napram graščini ter končno nekaj kmečkih pravic in sodnijskih določb. Pri rokah mi je najstarejši urbar iz leta 1573, iz katerega morem posneti nekaj civilno pravnih določb za podložnike. Te določbe kažejo, da je kmet nekaj pravic le imel, dasi bremen več. Dokler so bile graščine v rokah zasebnih plemičev, ne čujemo nikoli klicov po „stari pravdi“. Ko so izumrli celjski grofje (1456), ki so imeli po Kranjskem največ gradov, so ti prešli v cesarske roke. Med temi je bila tudi Ribnica. Cesarji pa so jih dajali v zastavščino svojim zvestim in zaslužnim plemičem, katerim so bili navadno dolžni ogromne vsote. Ti so morali dajati od njih najemnino, ali pa so jim zadolženi cesarji prepuščali del dohod-

kov za obresti svojih dolgov. Da so mogli plačevati to najemnino in še sami udobno živeti, je bilo treba dohodkov. Zato so poviševali kmečke dajatve, in leta 1515 se je že od strani kmetov zaslišal glas po „stari pravdi“. Kmetje so bili pripravljeni dajati, kar je pisanega v urbarju, več pa ne. Omenjenega leta so se tudi ribniški kmetje uprli zoper krivice, ki so se jim v tem oziru godile od ortneškega grofa Jožefa Lamberga, kar pa so drago plačali, kar omenjam na drugem mestu. Ta klic je bolj ali manj glasno odmeval tja do nesrečnega upora ali punta pod Gubcem leta 1573.

Tega leta so se po največ gradovih sestavili novi urbarji in vanje zabeležile vse dajatve, davščine in pravice podložnih kmetov in graščakov ali grajskih najemnikov. Za Ribnico je urbar izdal leta 1573 nadvojvoda Karel. Ako pogledamo v njen pravne določbe, takoimenovane „Additionalartikel“, vidimo kakšno pravo so imeli ribniški kmetje in kakšna bremena so nosili. Po teh določbah so bili tudi sojeni in kaznovani.

obrazov proti vrhu. Nudil se nam je krasen razgled na divno in romantično pokrajino — zibelko reke Kolpe. Naše oči so s polno kupo pile krasoto narave in težko smo zapustili prelepi planinski raj.

Belokrajinske novice

Bela Krajina je tudi lep del slovenske zemlje, ki je imel v davni svoji znamenitosti, ki so pa že skoraj vse padle v pozabljenje. Narodne igre in običaji so poživiljali to pokrajino, ki jo skoraj polovico ob njeni meji objemlje Kolpa. Te običaje je društvo „Bela Krajina“, kateri predseduje metliški rojak dr. Milan Bano, lansko leto pokazalo na belokranjskem festivalu, ki se je vršil v Črnomlju. Te narodne znamenitosti je prišlo pogledat veliko tujcev in je ves program vzbudil toliko zanimanja, da so bile vse skupine, ki so na tem festivalu sodelovale, objavljene na mariborski teden, kjer so žele belokranjske narodne noše in in plesi splošno priznanje.

Tak belokranjski festival pa se letos dne 16. junija vrši v Metliki, kjer bodo nastopale črnomeljske, metliške, adlešičke, viniške in starotrške narodne noše z raznimi narodnimi običaji in plesi.

Ker bo festival združen tudi z razstavo češenj, ki so se že kar lepo začele kazati po drevju, ste vabljeni ta dan v Metliko tudi sosedje Slovenci iz kočevskih krajev. Tu boste lahko dobili pristno, dobro metliško vino in prav močno slivovko, ki jo imamo za ljudi dobre volje še veliko v zalogi.

Kar težko že pričakujemo lepega in stalnega vremena, ki smo ga radi poljskega in drugega dela tako potrebni. V kolikor je že bilo v aprilu prav mučne polefne vročine, v toliko je sedaj hladnih dni. Zelo so v tem prizadete čebele, ki bodo sproti porabile, kar so do sedaj nabrale medu.

Trtje sedaj lepo nastavlja in kaže polno cvetja. Pozna pa se huda zima, v kateri so vsi daljši poganjki pozebli. Tudi drevje ni tako cvetelo kot lansko leto, posebno sliv bo letos, kot najbrže še več naslednjih let, dosti manj in bo tako pristna slivovka dobila čedalje večjo vrednost.

V tem pomladanskem deževju so doživeli ljudje po metliški strani prav čuden prirodni pojav. Opazili so popolnoma rdečo deževnico, kar so takoj spravljali v zvezo z vojsko. Bil pa je to le v zraku rdeč puščavski pesek, ki so ga vetrovi prinesli k nam, kar je z deževjem padlo na tla in tako občutno pobarvalo deževnico, da je bila popolnoma rdeča.

Dela pri gradnji železnice Črnomelj-Vrbovsko kar lepo napredujejo. Pri Črnomlju se še vedno dela globok preseček za nov železniški tir, dočim se je glavno terensko delo premaknilo proti Dragatušu, kjer je precej delavstva. Pri kolodvoru pa se nadaljuje z gradnjo novih stanovanjskih hiš. Troje poslopij je bilo v glavnem že lansko leto dograjenih in se letos vršijo notranja dela, troje popolnoma novih pa se je pričelo graditi sedaj. Akoravno je predvidenih za Črnomelj čez 80 novih železniških družin, ki bodo z otvoritvijo železnice prišle v Črnomelj, se bo dograditev šest novih in tako velikih hiš pri sedanjih stanovanjski krizi veliko poznalo. Sedaj se gospodarji iz svojih strank kar norčujejo, saj je učitelju rekel gospodar, da je bil leta samo par kg moke rabi, ker kupi v polovici leta samo par kg moke in četrt kg soli. Izgleda kot bi bil učitelj uboga para ob katerega se vse zaletuje, manjvredno bitje, ki kompletnega stanovanja sploh ne potrebuje in se mu lahko vedno gleda v lonec pri tem, ko uživa samo sol. Saj bo kmalu, ko vsled naraščajoče draginje res ne bo mogel drugega uživati kot samo slan krop.

Tudi se je primeril slučaj, ko so v nekem kraju hoteli vreči učiteljico na cesto, ki v hiši že dalje časa stanuje. Prišel je v kraj trgovec in ponudil višjo najemnino, zato pa hajdi učiteljico na cesto. Ta je samo v sili dobra. Socialnega čuta manjka povsod, zato pa so tako težki časi, katerim je človeštvo krivo samo.

V soboto 18. t. m. se je vršila, v Starem trgu ob Kolpi nameravana uradna učiteljska konferenca, radi nepredvidenih razmer in slabega vremena kar v Črnomlju, katero je obiskal tudi okrajni načelnik g. Svetina, ki je učiteljsstvu dal novih pobud in navedil za delo pri Rdečem križu in Uniji za varstvo otrok.

V nedeljo 19. t. m. pa je bilo za župnijo Črnomelj prvo sv. obhajilo, katerega je prejelo

Duhovno berilo

Iz cerkvene zgodovine vemo, da so bili prvi kristjani popolnoma drugi ljudje, kakor smo mi. Odkod vendar to? Saj so imeli prav isto vero, kakor jo imamo mi. Verovali so v enega Boga v treh osebah, verovali v Boga Očeta, ki je naš vsemogočni Stvarnik, v Jezusa Kristusa, ki je naš predobri Odrešenik, v čudovito delovanje Svetega Duha v Cerkvi in naših srcih. Poznali so iste zakramente, niti enega več niti enega manj, kakor jih imamo mi. In vendar so bili popolnoma drugi ljudje! Živeli so vse zvestejše in vestnejše po svoji veri, bili so vse drugače navdušeni za svojo vero, vse bolj požrtvovalni, vse bolj resno so hrepneli po večnih dobrinah. Te so jim bile prve, šele po njih je prišla skrb za časne dobrine. Z eno besedo: Niso samo verovali, ampak so po veri tudi živeli.

Zgodovina nam pa tudi pove, odkod ta njihova gorečnost. Središče njihovega življenja jim je bila sv. maša. Ako le mogoče, so hodili vsak dan k sv. maši, kjer so bili tudi obhajani. Kaj čuda, da so potem vse drugače hodili na svoja dela, da je bilo vse njihovo delanje in nehanje prešinjeno od onega svetega ognja, ki so si ga zanetili na božjem Srcu. Ko pa so pozneje popustili v svoji vnemi do Najsvetejšega, se je to takoj pokazalo v njihovi mlačnosti. Gospod je to napovedal. Velika gostija je pripravljena, a povabljeni niso priti. Vsak izgovor je dovolj tehten. Tako še danes. Ali je to prav? Ali je to modro? Ni prav, ker skrb za dušo je tako vzvišena nad skrbjo za zemeljske stvari, kakor nebo vzvišeno nad zemljo. Ni modro. Vse zemeljsko mora človek le prekmalo pustiti in kratko zabavo mora poplačati z izgubo večnega veselja. Ali že tudi na tem svetu nima človek ničesar od tega, ako skruni nedeljo s prepovedanim delom in zamujanjem službe božje. En krivičen dinar deset pravičnih požre, pravi pregovor. Ako to velja, za krivico, ki smo jo storili človeku, bo veljalo tem bolj, ako smo Bogu ukradli celo nedeljo in praznik, ki si ga je pridržal zase. Ako že ne moreš iti k svetli maši vsak dan, glej da greš vsako nedeljo in praznik. Obišči Gospoda, ki te željno pričakuje, pohiti v sv. obhajilo na njegovo Srce, ki po tebi hrepeni. Ne izgovarjaj se kakor povabljeni v evangeliju, da te ne zadene strašna obsodba: „Povem Vam, nobeden izmed povabljenih mož ne bo okusil moje večerje!“ (Lk. 14. 14.)

veliko število malčkov iz mesta samega in okoliških šol: Petrova vas, Mavrlen, Talčji vrh in Dobljče. Slovesnost je lepo potekla, h kateri sta pripomogla naša požrtvovalna gg. kaplana Knafelj in Pahulje ter gđ. Primožičeva, ki je pripravila slavljenecem okusen zajtrk v prosvetni dvorani.

Novice

Tovarna „Slavoteks“ v Kočevju. Pretekli teden se je mudilo zastopstvo tukajšnjega delavstva gg. Struna in Novak ter g. Karol Škulj v Belgradu, kjer so intervenirali pri raznih merodajnih oblasteh, da se zaposli delavstvo, ki je bilo odpuščeno iz tovarne „Slavoteks“. Obrat se je namreč popolnoma ustavil radi pomanjkanja sirovin. Deputacija je bila sprejeta pri slovenskem ministru g. Kreku, trgovinskem ministru dr. Andersu in ministru za socialno politiko g. dr. Budisavljeviču in v Ljubljani pri ministru v p. g. dr. Mohoriču v Trgovski zbornici. Morodajni faktorji so uvideli nujno potrebo, da se imenovani firmi prizna večja količina prediva in na ta način omogoči zopetni obrat tovarne še v večjem obsegu, kot je delovala doslej. Trenutno ne moremo povedati kak dejanski uspeh je deputacija dosegla, ker se vršijo seje tozadevnega odbora te dni. Nedostatek sirovine pa je posledica angleške blokade Nemčije, katero čutimo tudi v Kočevju. Zvedeli pa smo, da na enakem pomanjkanju trpe tudi druge firme in je tudi drugod nastopila nezaposlenost delavstva. Upamo pa, da je vsaj delni uspeh dosežen.

Novi vozni red, ki je stopil v veljavo dne 19. maja, določa: Ob delavnikih odhaja vlak iz Kočevja ob 4:10, 5:55, 12:20, 17:40; prihaja pa ob 7:55, 10:30, 16:10, 21:29. Ob nedeljah odhaja izletniški vlak ob 20:2.

Zunanji pregled

Predsednik francoske vlade slika v senatu položaj

„Domovina je v nevarnosti. Prva dolžnost ki jo kot predsednik vlade imam, je, da povem vso resnico. Vi veste, da se utrdbe, ki so varovale našo domovino, delijo v dvojce vrst. Prva je Maginotova črta, ki sega od Švice do Luksemburga, druga, sestojeca iz lažjih utrdb, sega od Luksemburga naprej do morja.

Ko so Nemci napadli Nizozemsko in Belgijo, je levo krilo francoske armade zapustilo svoje utrjene postojanke med morjem in Sedanom, da hiti Belgiji na pomoč in zasede črto, ki sega od Sedana proti severu do Antverpena. Levo krilo francoske armade se je torej zasukalo na sedanskem osišču. Sovražnik je pričakoval, da se bo to zgodilo. Za to je virgel ogromne sile na prostor med Namur in Sedan. Reka Meuse ni bila težka ovira za nasprotnika. Zato so bile francoske divizije, ki so hitele na ta prostor, številne in so se raztegnile ob vsem toku reke. Na tem prostoru ob reki, torej nad Sedanom smo uporabili en armadni zbor, ki pa je bil manj izvežban in tudi manj oborožen. Najboljše čete smo morali uporabiti za oddaljeno krilno korakanje v Belgijo. Če so govorili, da je reka Meuse neprijetna, potem je to v toliko res, da je neprijetna za obrambo. Na mnogih krajih toka s strojnimi sploh ni mogoče streljati. Ko se je nemški naval začel, vse čete tega armadnega zbora še dosegle niso tok reke Meuse, čeprav so imele mnogo manj pota pred seboj, kakor oddaljeni del krila, ki se je moralo sukati okrog sedanskega osišča v Belgijo. Zgodile so se neodpustljive napake, ki jih bomo vse kaznovali. Zgodilo se je, ne vem iz kakšnih razlogov, da nekateri mostovi čez reko Meuse niso bili uničeni. Čez te mostove so se nemške oklopne divizije enostavno vpile, ob spremstvu celih jat bombnikov in lovcev, ki so napadli naš armadni zbor, ki se še ni usedel, ki še niti ves na mesto prišel ni, ter ga razpršile, kar je bilo tem lažje, ker je bil slabše zavarovan in slabše oborožen. Razumeli boste vso velikansko nesrečo, ko je ves armadni zbor tako rekoč razpadel. Tako je bila usoda te francoske armade izgubljena.“

„Ko sem predvčerajšnjim prišel v vojno ministrstvo, sem tamkaj srečal maršala Petaina in generala Weyganda. Ko sem vprašal, kakšen je položaj, sta mi odgovorila, da so Nemci prodrli utrjeno črto nad Sedanom v širini 100 km in da se skozi njo vlivajo nemške oklopne divizije, ki so najprej udarile v smeri proti Parizu, potem pa so se zasukale takoj proti zahodu, proti morskemu obali, ter so prišle v hrbet vsem našim utrdbam ob francosko-belgijski meji in ogrožale vse angleško-francosko-belgijske armade, ki se nahajajo še v Belgiji, katerim smo dali povelje za umik šele na večer dne 15. majnika. Predvčerajšnjim je ena nemška oklopna divizija prodrla do Quesnayja na črti Cambrai-Peronne-Somme. Davi ob osmih pa je prišlo poročilo vrhovnega poveljstva, da Arras in Amiens od Nemcev zasedena ...

Kako smo prišli v takšen položaj?

Ali je v vprašanju moralna manjvrednost naše armade? Ne! Boji, ki smo jih vodili v Belgiji prve dni nemške ofenzive, so dokazali nasprotno. Resnica je, da se je naše staroverno pojmovanje o vojskovanju srečalo z novim pojmovanjem, kjer nastopajo ogromne množice oklopnih enot, podprte od pehote na motornih vozilih in od spremstva letal v zraku. Danes nastopajo padalci, ki imajo namen zanesti nered v sovražnikovo zaledje. Padalci so na Nizozemskem zasedli Haag še v zaledju, v Liegeu v Belgiji pa so zavzeli enega največjih fortov. Ne bom omenjal izmišljena navodila, ki so jih civilne oblasti sprejele po telefonu, češ, da je treba kraj hitro izprazniti. Tudi to je povzročalo nervoznost in slabilo zaupanje, nered pa večalo.“

„Naša prvenstvena dolžnost bo torej na polju razuma. Spoznati se moramo z novimi načini boja. Presenečenje, ki ga sedaj doživljamo, ni prvo. V zgodovini jih poznamo mnogo, ki pa smo jih vse premagali. V zadnji vojni smo v začetku mnogo pretrpeli, ker nismo imeli enakoga topništva, kakor Nemci. Trpeli smo tudi za to, ker nismo bili pripravljene na plinske napade. Toda znašli smo se in končno smo nasprotnika premagali. Isto se bo zgodilo tudi danes, ako bomo vsi storili svojo dolžnost, ako

bodo delavci delali dvanaest ur in še več, da nadomestimo, kar nam je treba.“

„Sedaj so začeli gotovi narodi v tujini spoznavati, za kaj gre. Milijoni in milijoni mož in žena v tujini spoznavajo, da gre tudi za njihovo usodo in za njihovo bodočnost. Želim, da bi tega ne spoznali prepozno.“

„Dva moža, ki sta imela vse pravice, da bi počivala na svojih lavorikah, sta spet vstopila v službo domovine, to sta Weygand in Petain. Weygand je bil Fochov general, ki je leta 1918 ustvil nemško prodiranje. On je danes eredi bojnega polja. Med Weygandom, Petainom in menoj obstoja popolna soglasnost. Ne bomo dovolili nobenega oklevanja. Izdajalce, saboterje bomo kaznovali s smrtjo. Povedal sem vam vso resnico o položaju. Imejmo torej zaupanje v velike vojskovodje in v našo armado. Naši letalci si venčajo svoja krila s slavo. Zahvaljujem se angleškemu letalstvu (senatorji so se dvignili in manifestirali angleško letalstvo). Nemogoče je, da bi bila dva tako velika naroda kot sta Anglija in Francija, poražena. Takšna dva naroda ne moreta umreti. Če bi mi kdo danes rekel, da je potreben čudež, da reši Francijo, bi odgovoril, da vernjem v čudež, zato, ker verujem v Francijo.“

„Zadnjih 48 ur Nemci prodirajo dalje. Davi so Nemci zasedli Arras in Amiens. Naši dose-danji pojmi o vojskovanju so popolnoma uničeni. Danes so nastopili novi pojmi, namreč motorizirane čete in padalci. Prvo, kar moramo storiti, je, da pustimo delati razumu. Treba je hitrih odločitev. Tudi leta 1914 je bilo tako. Končno, po prvih porazih smo pa le premagali nasprotnika. Naj vsak mož, naj vsaka žena spozna veličino in usodnost ur, ki jih sedaj preživljamo.“

Churchillov govor - „Resnosti položaja ne podcenjujemo, a tudi ne izgubljam glave“ - „Sedaj pride velika bitka za Anglijo, za vse, kar imamo“ - „Naj se zgodi božja volja“

19. t. m. zvečer je imel angleški ministrski predsednik Churchill v radiu govor, v katerem je med drugim dejal, da bi bilo nespametno, ako bi resnost položaja na bojiščih podcenjevali. Toda še bolj nespametno bi bilo zaradi tega položaja izgubljati glavo in verovati, da je mogoče dobro pripravljeno in sijajno oskrbljeno armado poraziti kar z enim samim udarom in z motoriziranimi oddelki. S polnim zaupanjem smemo gledati na trdnost fronte v Franciji, je dejal Churchill, v prepričanju, da se bo v kratkem uveljavila odpornost angleško-francoskih čet. Dosedanje borbe so pokazale odličnost zavezniškega letalstva. Izgube so dosedaj v razmerju 3:1. Nasprotnik trikrat več, kakor mi. Naloga zaveznikov pa ni samo, dobiti sedanjo bitko, ampak dobiti morajo vso vojno. Anglija in Francija sta odločeni, nadaljevati vojno do zmage. Nikdar ne bosta klonili pred nasprotnikom, pa naj bo cena končne zmage še tako visoka in trpljenje, ki nas čaka, še tako hudo. Na to je Churchill napovedal, da bodo zavezniki prešli na napad in da bo položaj kmalu drugačen. Toda, tako je menil Churchill na koncu svojega govora, kakor hitro bo položaj v Franciji rešen, moramo pričakovati najhujšega nemškega udara na Anglijo. Na ta napad smo pripravljene. Pripravljene smo sprejeti vse težave, vse trpljenje, doprinesiti vse žrtve, da ga odbijemo. Može in žene v Angliji bodo ponosni, da so z nevarnostjo, ki so jo sprejeli nase, razbremenili delo naših vojakov na fronti sami, našim letalcem v zraku in našim mornarjem na morjih. Toda zbrati bomo morali vse sile. Zato nam pa je potrebno hitro več letal, hitro več tankov, hitro več municije. Vse mora biti na razpolago za boj. Prišla bo bitka za Anglijo, za vse, kar imamo, za vse, kar sedaj živimo. Nič ne bo igralo nobene vloge, ne imetje, ne življenje, da napad odbijemo. Francija je poslala zagotovila, da se bo borila do konca, naj bo briček ali pa slaven. Tako bomo storili tudi mi. Nastopila je ena najbolj usodnih dob v zgodovini Anglije in Francije. Za nami že stoje narodi, ki so že izgubili svobodo. Za nas in za vse pa mora priti dan, ko bo njihova svoboda varna. Borili se bomo. Boljše je poginiti, kakor priti v suženjstvo. Naj se zgodi božja volja!

Pooblastilo angleški vladi, da lahko zaseže vso zasebno imovino v narodno-obrambne namene

Angleška vlada pooblašča, da izdaja odloke, po katerih se bodo vladi stavljale na razpolago

vse osebe in njihova imovina, da se zagotovi narodna varnost, obramba kraljestva, vzdrževanje javnega reda, uspešno vojskovanje, prekrba in službe, ki so potrebne v javnem življenju. Veljavnost tega zakona se more po potrebi podaljšati za eno ali dve leti.

Maršal Göring razlaga predstavnikom tiska razvoj bojev

Ni mi na tem, storiti to, kar delata moja tovariša v Angliji in Franciji, da namrač na vsa usta govorim o neverjetnih uspehih letalstva. Naše letalstvo opravlja samo svojo dolžnost. Ne z besedami temveč z dejanji je doseglo premoč v zraku. To svojo premoč v zraku bo nemško letalstvo tudi ohranilo.

Načrte za vse nemške ofenzive je izdelal Hitler sam.

Maršal Göring je opisal nato podvige nemških čet v zadnjih dneh o priliki prebitja sovražnih obrambnih črt ter zavzetja najmočnejših belgijskih trdnjav Liegea, Anversa, Namurja ter Maubeugea. „Nemški narod ve,“ je dejal Göring, „da je vse te uspehe omogočil Hitler. Njegovo genijalno vodstvo je osnova za vse te uspehe. Nemški narod pozna svojega voditelja. Ogromna moč nemške narodne skupnosti je njegovo delo. Kot velik državnik naših časov je v zadnjih letih brez uporabe orožja povečal Nemčijo kot noben državni poglavar pred njim. V njegovi osebnosti se združujejo sposobnosti državnika in genijalnega vojskovodje. Z neprestanim razmišljanjem je ustvaril vodja Nemčije genijalen vojni načrt. Kot je načrt za vojno na Poljskem in smelost nastopa na Norveškem njegovo delo, tako je bil tudi ta načrt njegov.“

Hitler razpolaga kot nihče pred njim s prednostmi velikega vojskovodje. On razpolaga z ogromnim znanjem o vojnih in tehničnih zadevah. Generali sami so se čudili, kako Hitler pozna vso vojno literaturo in kako do podrobnosti pozna vsako vrsto orožja in njegovo moč. On ve, da imajo največji učinek v borbi proti oklopnim enotam topovi z veliko probojno močjo. Ker on to ve, je dal zgraditi velike topove, ki so nastopili tam, kjer so se pojavile sovražne oklopne enote. Hitler ve, kaj lahko vojak napravi, kaj se lahko od njega zahteva, in kaj se od njega ne sme zahtevati. Hitler je človek prakse in nasprotnik vseh fraz o strategiji, ki se proučujejo v zaprtem prostoru daleč za bojiščem. Hitler je vodil največjo borbo v poljski vojni, sedaj pa isti mož vodi borbo, katere uspeh bo nasprotnik v kratkem čutil. Genijalni vojni načrt je v nekoliko dneh pripeljal naše čete do same obale. Po svojih izkušnjah navadnega vojaka v svetovni vojni je izdajal povelja tako, da so se vsi nastopi izvršili z najmanjšimi izgubami. Nemški narod je vedno upal in slutil, da bo v njegovih najtežjih časih vodja Nemčije s svojim genijem upravljal in vodil vojne operacije tako, kot so se izvršile. Zaradi tega, je končal maršal Göring, gledamo s polnim zaupanjem na končno zmago.“

Grof Ciano napoveduje, da bo Italija sedaj uresničila vse svoje življenske nujnosti

V Milanu pred ogromno množico črnih sraje in ljudstva je imel grof Ciano govor, v katerem je rekel sledeče:

Ta slovesnost dokazuje ves svoj pomen, ker poteka v izjemno velikih dogodkih, ki se razvijajo in v katerih gre za usodo Evrope in sveta. Milanski fašisti so ponosni na svoje stare tovariše, prav tako pa so ponosni tudi na svoje mlajše tovariše, ker je vse dokaz vzpona, ki ga je Italija izvedla tako s svojo revolucijo, kakor tudi s svojimi zmagami v Abesiniji in Španiji. Italija se torej ne more umikati od dogodkov v Evropi niti se ni umikala, kajti v Evropi ima tudi Rim svojo besedo. (Odobranje.) V tem duhu pripravljenosti in polno zaupanja je italijanski narod pripravljen na nove naloge, ki ga še čakajo. Kakšne so pa te naloge in te dolžnosti pa veste prav tako kakor jaz. Te potrebe narekuje narodna obramba, pravice naše neodvisne države, pravice, ki jih imamo tako na kopnem kakor na morju in v zraku in katere narekujejo nujnost stvarnega položaja. Končno so še naše težnje, ki so čisto naravne, ker so pravične in neobhodno potrebne za življenje naše države, ker jih narekuje ugled Italije kot vojaške in fašistične sile, ki misli ostati zvesta svojim obveznostim in katere jo vežejo na njeno veliko soseda. (Vzklikanje Mussoliniju.) Prepričan sem,

da nihče od Vas ne misli, da bi mogel sedaj povedati kaj drugega. Ko bo to odločeno, bo dal Mussolini dnevno povelje (odobranje). To povelje bo prišlo od tistega, ki nas je edini vodil v miru in vojni, od človeka, čigar ime je že 20 let zvezano z borbami in osvajanji in čigar ime je postalo istovetno z varnostjo, zmago in slavo. Če bo ta ukaz dal v Milanu, v tem plemenitem in drznem mestu, bo ves fašistični Milan skočil na svoje noge in bo še enkrat zahteval, da postane prvoboritelj in bo na ta način zmeraj z dejanji pokazal, da je pripravljen tako v vojaškem pogledu kakor tudi po svojem srečju.

Razgovor poslanika Hrističa z grofom Ciano

Jugoslovanski poslanik v Rimu Hristič je imel namreč 16. maja daljši razgovor z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano, s katerim sta proučila vsa vprašanja, ki se tičejo odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. V belgrajskih političnih krogih menijo v zvezi s tem razgovorom, da je italijanski zunanji minister pri tej priložnosti na najbolj odločni način zavrnil trditve, kakor da bi Italija imela kakšne napadalne namene napram svojim balkanskim sosedom. Grof Ciano da je o italijansko-jugoslovanskih odnošajev izjavil, da bo Italija tudi v bodoče v polni meri spoštovala načela, ki tvorijo podlago prijateljskega pakta, ki je bil l. 1937 podpisan med obema državama.

V Jugoslaviji je nastopila polna pomirjenost. Razume pa se, da hoče biti država na vse razvojne možnosti v sedanjem evropskem sporu pripravljena.

Spomladanski ljubljanski velesjem

Letošnji pomladni ljubljanski velesjem bo prirejen kot 47. velesjemska razstavna prirediteljev. Trajal bo od 1. do 10. junija. Obeta se nam več bogatih gospodarskih in drugih posebnih razstav.

V splošnem delu bodo razstavljeni izdelki naslednjih industrijskih strok: strojne in kovinske industrije, fine mehanike, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava, vozovi in kolesa, lesna industrija, usnje in konfekcija, tekstilna industrija, krznarstvo, kemična industrija in fotografija, papir in pisarniške potrebščine, razni aparati za terapijo. Dobro bo zastopana živilska industrija, lep oddelek bo imelo stavarstvo, kakor tudi glesbila, mnogo bo razstavljenih fine keramike, stekla in porcelana, obetajo se nam pa tudi razne privlačne novosti.

Posebne, zaključne razstave bodo naslednje: mnogo bo razstavljenih avtomobilov in motornih koles, obširna bo pohištvena razstava. Mala obrt bo zastopana tako dobro, da bo tvorila že sama lepo obrtno razstavo. Posebno pozornost bo zbuvala razstava o zaščiti pred letalskimi napadi, kjer bo penazorjena aktivna in pasivna obramba. Pri organizaciji te razstave sodelujejo zaščitni urad mestnega poglavarstva v Ljubljani, ministrstvo vojske in mornarice, banska uprava, državni in higijenski zavod in gasilska zajednica. Posebnost bo razstava pod naslovom „Zobna tehnika“, ki jo priredi Društvo zobnih tehnikov ob svoji 30 letnici. Zveza gospodinj bo zopet priredila aktualno razstavo pod naslovom „Naša vsakdanja hrana“. Razen tega bo prirejenih še več manjših posebnih razstav. Opozoriti je pa treba predvsem na posebno turistično razstavo.

Razstavljalcem se nudijo izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave. — Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesjemske legitimacije jugoslovanski vhodni vizum brezplačno pri naših konzulatih. Na naših železnicah imajo obiskovalci velesjema brezplačen povratek. Na postaji morajo kupiti razen vozovnice še rumeno železniško izkaznico za 2 dni. Vozne olajšave veljajo za dopotovanje od 27. maja do 10. junija, za povratek pa od 1. do 15. junija. Na inozemskih železnicah veljajo naslednji popusti: v Bolgariji, na Madžarskem in v Turčiji na azijskih progah 50%, v Franciji, Grčiji, Češko-Moravski, Romuniji, Švici in Turčiji na evropskih progah 25%, v Italiji pa 30%.

Tudi letos bo imel velesjem prostrano zabavišče. Obljubljajo nam posebno zanimivost večerne predstave „Totega teatra“.

Plačajte naročnino!